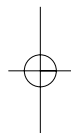
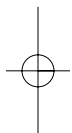

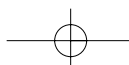
**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ**

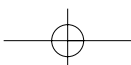
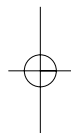
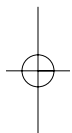
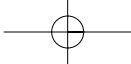
**Η ΕΥΕΛΙΚΤΗ ΖΩΝΗ
ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**

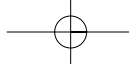
**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
*ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ***

**Αντιπροσωπευτικές εργασίες μαθητών
Σχολικό έτος 2003 - 2004**

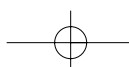
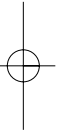

**Η ΕΥΕΛΙΚΤΗ ΖΩΝΗ
ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
*ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ***

Σχολικό έτος 2003 - 2004

Υπεύθυνος του φορέα: **Μιχάλης Αγ. Παπαδόπουλος,**
Ομότιμος Καθηγητής Α.Π.Θ.,
Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Γ' Κ.Π.Σ. της Ευρωπαϊκής Ένωσης
(75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 25% από εθνικούς πόρους)

Ενέργεια 2.2.1.: «Αναμόρφωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εκπαιδευτικού υλικού
στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση»

Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.γ.: «Πειραματικά Προγράμματα Εκπαίδευσης»

Τίτλος Έργου: «Διεύρυνση της Ευέλικτης Ζώνης στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση»

Επιστημονική υπεύθυνη Έργου: **Δήμητρα Σπυροπούλου**
Μόνιμη Πάρεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Ομάδα Έργου

Γιαγκάζογλου Σταύρος, Σύμβουλος του Π.Ι.
(υπεύθυνος περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας)

Καγκά Ευαγγελία, Σύμβουλος του Π.Ι.
(υπεύθυνη περιφέρειας Αττικής και Κρήτης)

Κοσμίδου Χρυσούλα, Σύμβουλος του Π.Ι.
(υπεύθυνη περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου)

Σιγάλας Γεώργιος, Σύμβουλος του Π.Ι.
(υπεύθυνος περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας)

Σπυροπούλου Δήμητρα, Μόνιμη Πάρεδρος του Π.Ι.
(υπεύθυνη περιφέρειας Αττικής και Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης)

Γαλανοπούλου Αглаΐα, Πάρεδρος επί θητεία του Π.Ι.
(υπεύθυνη περιφέρειας Ηπείρου και Ιονίων Νήσων)

Γρηγοριάδου Αλεξάνδρα, Πάρεδρος επί θητεία του Π.Ι.
(υπεύθυνη περιφέρειας Βορείου Αιγαίου)

Καφετζόπουλος Κων/νος, Πάρεδρος επί θητεία του Π.Ι.
(υπεύθυνος περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας)

Κούτσικος Ηλίας, Πάρεδρος επί θητεία του Π.Ι.
(υπεύθυνος περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας)

Πολύζος Γεώργιος, Πάρεδρος επί θητεία του Π.Ι.
(υπεύθυνος περιφέρειας Θεσσαλίας)

Στάππα Ματίνα, Πάρεδρος επί θητεία του Π.Ι.
(υπεύθυνη περιφέρειας Πελοποννήσου)

Φωσβίνκελ Αννέτε, Πάρεδρος επί θητεία του Π.Ι.
(υπεύθυνη περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας)

Ομάδα υποστήριξης του Έργου

Βουτυράκης Ιωάννης, Αποσπασμένος εκπαιδευτικός στο Π.Ι.

Μπλέσιος Αθανάσιος, Αποσπασμένος εκπαιδευτικός στο Π.Ι.

Νίκα Ελένη, Αποσπασμένη εκπαιδευτικός στο Π.Ι.

Ρούσσοις Γεώργιος, Αποσπασμένος εκπαιδευτικός στο Π.Ι.

ISBN: 960-407-166-1

Παραγωγή: Χρωμοτύπ Θεσσαλονίκης α.ε.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
Πρόλογος Προέδρου του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου	9

ΣΧΕΔΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ Α.Π.Θ.

Όψεις της ιστορίας του σχολείου μας	11
---	----

1ο ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ

Η ισότητα ως μαθηματική έννοια.....	14
Ο αθλητισμός στο Βυζάντιο	15
Τα ποτάμια της Ελλάδας.....	16
Η σημασία του ελαιολάδου στη διατροφή και υγεία.....	18
Η δυαδικότητα ως μοντέλο ερμηνείας του κόσμου.....	19
Άτομα με ειδικές ανάγκες: Το δικαίωμα στη διαφορά.....	21
Σεισμοί - Ηφαίστεια. Μύθοι και παραγματικότητα	22

ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ (ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ)

Όπου πάμε, θάβρουμε πατρίδες και θα πλάσουμε,...., όπου τόποι,...	
θα σπείρουμε μιάν Ελλάδα και μια νιότη	23

30ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

Η Θεσσαλονίκη ανά τους αιώνες.....	28
------------------------------------	----

ΑΡΣΑΚΕΙΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

Μετρήσεις φυσικής κατάστασης και διατροφικές συνήθειες των εφήβων.....	30
--	----

ΣΧΕΔΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

2ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΣΥΚΕΩΝ

Το νερό: Ζωή και Θάνατος	35
--------------------------------	----

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΛΑΓΚΑΔΙΚΙΩΝ

Γνωρίζω τον τόπο μου	36
----------------------------	----

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΣΟΧΟΥ

Διατροφή.....	40
Θεατρική Παιδεία.....	44
Αναγέννηση ενός Αρχαίου Παιχνιδιού.....	47
Ήθη και Έθιμα του Δήμου Σοχού	49

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΡΕΘΟΥΣΑΣ

Θεατρική παιδεία και θεατρικό παιχνίδι. Το θέατρο Σκιών. 53

3ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΕΥΟΣΜΟΥ

Της αγάπης αίματα - Αίμα: Ζωή, Αγάπης προσφορά 56

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΟΥΦΑΛΙΩΝ

Ο ήλιος ως πηγή ζωής..... 58

6ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ

Ντόπινγκ - Αναβολικά..... 61

3ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ

Η Ιστορία των δρόμων και των μνημείων
του Συνοικισμού μου και της Πόλης μου..... 65

Ασφάλεια και υγιεινή στα σχολικά κτίρια, διαχείριση σεισμικών κινδύνων
ασφάλειας, υγιεινή χώρων και μαθητών, καταναλωτικά προϊόντα και κυλικεία
στα σχολεία σε συνάρτηση με την ιστορία της περιοχής 67

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΣΚΟΥ

Ψωμί και Κρασί..... 70

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ

Τόποι και άνθρωποι στου καιρού τα γυρίσματα..... 73

ΣΧΕΔΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Ν. ΚΙΛΚΙΣ**2ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΙΛΚΙΣ**

Με τα πόδια στη Γη και τα μάτια στον Ουρανό..... 81

Η τρίτη ηλικία..... 84

Εκκλησίες και Μοναστήρια της Ελλάδος γενικά και του Ν. Κιλκίς ειδικά 87

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΑΜΠΙΑΝΗ

Ο Τόπος μου 89

Διατροφή..... 92

Παίζοντας στο χθες και το σήμερα..... 97

ΣΧΕΔΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Ν. ΠΙΕΡΙΑΣ**ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΜΑΚΡΥΓΙΑΛΟΥ**

Ο τόπος μας 100

ΣΧΕΔΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Ν. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ**ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Περί ανέμων	104
Νέοι και καταχρήσεις.....	106
Λαϊκός Πολιτισμός.....	108
Η εφηβεία. Ξεκίνημα μιας νέας ζωής	110
Αρχαίοι Ολυμπιακοί Αγώνες - Σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες και οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 στην Ελλάδα.....	113

1ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ Ν. ΜΟΥΔΑΝΙΩΝ

Το σχολείο της ειρήνης.....	119
-----------------------------	-----

2ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ Ν. ΜΟΥΔΑΝΙΩΝ

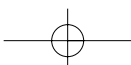
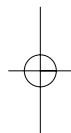
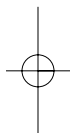
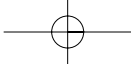
Βία και τρομοκρατία, χθες και σήμερα.....	125
Είμαι στην Ευρώπη, μαθαίνω για την Ευρώπη	128

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΣΥΚΙΑΣ

Το φαινόμενο του θερμοκηπίου	133
Αρχαία Αίγυπτος - Θρησκεία, μνημεία, πολιτισμός - Σύγκριση, αναλογίες, διαφορές με Αρχαία Ελλάδα.....	135
Το βουνό Κούκος - Θρύλοι και Ιστορία.....	137

ΓΥΜΝΑΣΙΟ Ν. ΤΡΙΓΛΙΑΣ

Το χιούμορ στη ζωή μας. Εκφράσεις και σημασία του	138
Γυναίκες και Άνδρες - Άνδρες και Γυναίκες: Ισοτιμία - Συνεργασία	140

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

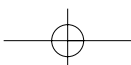
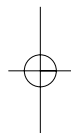
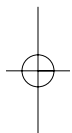
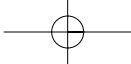
Το Υπ.Ε.Π.Θ., μέσω του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, με την εφαρμογή και την αξιολόγηση του καινοτόμου προγράμματος «Ευέλικτη Ζώνη» σε σχολικές μονάδες της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, επιδιώκει την υιοθέτηση από τους εκπαιδευτικούς εναλλακτικών μεθόδων διδασκαλίας και μάθησης, με σκοπό τη σύνδεση της σχολικής γνώσης με την καθημερινή ζωή και γενικότερα τον εκσυγχρονισμό του εκπαιδευτικού συστήματος.

Το πρόγραμμα της Ευέλικτης Ζώνης (Ε.Ζ.) βασίζεται στην αναδιάταξη του σχολικού χρόνου, ώστε να διατίθενται δύο ώρες από το εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα του σχολείου για τη μελέτη θεμάτων, που παρουσιάζουν γενικότερο ενδιαφέρον, με διαδικασίες συλλογικής διερεύνησης. Παράλληλα η Ε.Ζ. δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την εφαρμογή των καινοτομιών που εισάγουν το Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών και τα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών των γνωστικών αντικειμένων που διδάσκονται στο σημερινό σχολείο.

Στο πλαίσιο της δημοσιοποίησης/διάχυσης των αποτελεσμάτων του προγράμματος, πραγματοποιείται η παρούσα έκδοση, στην οποία δημοσιεύονται σχέδια εργασίας που εκπονήθηκαν από μαθητές/τριες σε συνεργασία με τους καθηγητές/τριες τους κατά τη διάρκεια υλοποίησης του πιλοτικού προγράμματος. Η επιλογή του υλικού πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με τους κατά τόπους Σχολικούς Συμβούλους, με τα μέλη των Τοπικών Επιτροπών Στήριξης και το μέλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου που ήταν υπεύθυνο στην αντίστοιχη διοικητική περιφέρεια. Το περιεχόμενο του περιοδικού αποτελεί ένα πρωτογενές εκπαιδευτικό υλικό, που θεωρούμε ότι μπορεί να δώσει αφορμή για ανάληψη παρόμοιων πρωτοβουλιών και από άλλα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Θα επιθυμούσαμε, τέλος, να εκφράσουμε τις θερμές ευχαριστίες μας σε όλους τους συντελεστές της παρούσας έκδοσης.

Μιχάλης Αγ. Παπαδόπουλος
Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
Ομότιμος Καθηγητής Α.Π.Θ.

ΣΧΕΔΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ Α.Π.Θ.

Τάξη: Β΄

ΘΕΜΑ: «Όψεις της ιστορίας του σχολείου μας»

Σχολικό έτος 2003-2004

Συντονιστές: Πάλλας Αναστάσιος (Φυσικός-Ρ/Η)
Πούλος Ανδρέας (Δρ. Μαθηματικός)

Κριτήρια επιλογής του θέματος

Το Πειραματικό Σχολείο του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Π.Σ.Π.Θ.) ιδρύθηκε το 1934. Συνεπώς παρουσιάζει μια συνεχή εκπαιδευτική δραστηριότητα 70 ετών. Κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του απετέλεσε σημείο αναφοράς και σύγκρισης για όλα τα Δημόσια Σχολεία της Θεσσαλονίκης και γενικά της Βόρειας Ελλάδας. Πρέπει να επισημανθεί ότι στο Σχολείο μας συνυπάρχουν μαθητές Νηπιαγωγείου, Δημοτικού, Γυμνασίου και Λυκείου. Ένδειξη της ιδιαίτερης θέσης του Π.Σ.Π.Θ. στην ελληνική εκπαίδευση είναι η βράβευση του από την UNESCO στα τέλη της δεκαετίας του '50 ως ένα από τα τρία καλύτερα Σχολεία της Ευρώπης. Στο Π.Σ.Π.Θ. δίδαξαν γνωστοί παιδαγωγοί, οι οποίοι έπαιξαν σημαντικό ρόλο όχι μόνο στα εκπαιδευτικά πράγματα της Θεσσαλονίκης, αλλά και διαμόρφωσαν θέσεις που επέδρασαν στη Νεοελληνική Μέση και Ανώτατη Εκπαίδευση. Παράλληλα στο Π.Σ.Π.Θ. φοίτησαν και αποφοίτησαν επιτυχώς μαθητές οι οποίοι στη συνέχεια της ζωής τους διακρίθηκαν και έγιναν γνωστοί για το έργο τους σε ποικίλους τομείς της Τέχνης, της Επιστήμης και γενικά του Πολιτισμού.

Όλα αυτά τα δεδομένα στοιχειοθέτησαν την κρίσιμη μάζα ώστε οι μαθητές της Δεύτερης Τάξης του Γυμνασίου μας να ενδιαφερθούν για την ιστορία του Σχολείου τους, ενώ ήταν σχετικά εύκολη η πρόσβαση στο αντίστοιχο πληροφοριακό υλικό. Λάβαμε επίσης υπόψη ότι γονείς ή συγγενείς ορισμένων μαθητών ήταν και οι ίδιοι μαθητές του Σχολείου, ενώ δεν έλειπαν και οι περιπτώσεις που συγγενικά πρόσωπα μαθητών ήταν μέλη του διδακτικού προσωπικού του Σχολείου. Έτσι, το θέμα που επιλέχθηκε είχε ευρύτερη αποδοχή από το περιβάλλον των μαθητών και θεωρήσαμε ότι η βοήθεια για τη συλλογή πληροφοριών θα ήταν έμπρακτη, λαμβάνοντας υπόψη την προϋπόθεση η εμπλοκή των μαθητών στο πρόγραμμα της ευέλικτης ζώνης να μη μειώνει τον ελεύθερο χρόνο τους, να είναι πραγματικά ενδιαφέρον για αυτούς και τελικά να παράγει γνώση χρήσιμη και να αναπτύσσει νέες δεξιότητες.

Η επιλογή ενός τέτοιου θέματος, όπως τελικά αποκρυσταλλώθηκε μετά από συζητήσεις μεταξύ μαθητών και διδασκόντων, φάνηκε ότι ενδιαφέρει και τους διδάσκοντες που συμμετείχαν στο πρόγραμμα, επειδή αφορούσε την εργασία τους, τον τρόπο

που διδασκόταν το μάθημά τους σε παλαιότερες περιόδους, το έργο των προκατόχων τους. Αυτή ήταν μια ουσιώδης παράμετρος του προγράμματος, διότι χωρίς την έλλειψη κινήτρων και από τις δύο πλευρές (μαθητές - διδάσκοντες) η όλη προσπάθεια θα ήταν απλώς μια γραφειοκρατική διαδικασία.

Επειδή η ιστορία του Σχολείου εκτείνεται σε επτά δεκαετίες, τελικά συμφωνήσαμε να επιλέξουμε τη δεκαετία 1950 - 1960, δηλαδή την περίοδο μετά τη λήξη του εμφύλιου σπαραγμού έως και τη βράβευση του Σχολείου μας από την UNESCO.

Σκοπός και Στόχοι

Οι σκοποί των δραστηριοτήτων βάσει των οποίων ενεπλάκησαν οι μαθητές και οι διδάσκοντες ήταν οι εξής δύο: α) Να συνειδητοποιήσουν και να εκτιμήσουν όλοι οι μαθητές τη βαρύτητα και το ρόλο του Π.Σ.Π.Θ. στα εκπαιδευτικά δρώμενα της συμπρωτεύουσας, β) Να δοκιμαστεί στην πράξη πώς πραγματοποιείται μία σχετικά μικρή έρευνα που αφορά ένα θέμα της ιστορίας της εκπαίδευσης.

Οι επιμέρους στόχοι που προέκυψαν από την επιλογή του θέματος και των στόχων που τέθηκαν ήταν:

- 1) Να εξεταστούν ποια ήταν τα διδασκόμενα μαθήματα, με ποια διδακτικά εγχειρίδια γινόταν το αντίστοιχο μάθημα, με ποια εποπτικά μέσα και με ποιο αναλυτικό πρόγραμμα.
- 2) Να εξεταστούν ποιοι ήταν οι θεσμοθετημένοι κανονισμοί και οι άτυποι κανόνες στο πλαίσιο των οποίων λειτουργούσε το Σχολείο.
- 3) Να εξεταστούν οι μέθοδοι διδασκαλίας των διάφορων μαθημάτων.
- 4) Να βρεθούν μαρτυρίες για τους τρόπους με τους οποίους οι διδάσκοντες ασκούσαν το διδακτικό και παιδαγωγικό τους έργο.
- 5) Να βρεθούν πληροφορίες για το ρόλο του Διευθυντή του Σχολείου εκείνης της περιόδου, του γνωστού κοινωνιολόγου Ιωάννη Ξηροτύρη.
- 6) Να βρεθούν πληροφορίες για τις «δευτερεύουσες» - επικουρικές δραστηριότητες που σχετίζονται με τη λειτουργία του Σχολείου, όπως είναι οι γιορτές, οι εκδρομές, οι παρελάσεις, οι θεατρικές παραστάσεις, η καλλιέργεια του κήπου του Σχολείου και η εκτροφή μικρών ζώων.
- 7) Να βρεθούν πληροφορίες που σχετίζονται με την εκδοτική δραστηριότητα μαθητών και διδακτικού προσωπικού, με δεδομένο ότι το Σχολείο είχε μικρή αυτόνομη τυπογραφική μονάδα και συνεχίζει να εκδίδει από το 1947 το δικό του γνωστό περιοδικό, «Χρονικά του Πειραματικού Σχολείου του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης».

Δραστηριότητες

Οι μαθητές που συμμετείχαν στο πρόγραμμα - περίπου 20 στον αριθμό - χωρίστηκαν μετά από συζητήσεις και αυτοεπιλογή στις εξής ομάδες εργασίας:

- 1) Ομάδα έρευνας της πλούσιας βιβλιοθήκης του Σχολείου, των αρχείων του Σχολείου, της Κεντρικής βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου και της Κεντρικής Δημοτικής βιβλιοθήκης της Πόλης με σκοπό να βρεθούν πληροφορίες για τα θέματα που προαναφέρθηκαν. Ειδικά

Φωτό 1. Μαθητές μελετούν την Ιστορία του Σχολείου μέσα από σχετικά περιοδικά και βιβλία.

η πρόσβαση στα αρχεία του Σχολείου έγινε με ιδιαίτερη προσοχή και έλεγχο εκ μέρους των διδασκόντων, ώστε να διαφυλαχθούν τα προσωπικά δεδομένα και οι πληροφορίες που θα μπορούσαν να θίξουν την προσωπικότητα ατόμων.

- 2) Ομάδα συλλογής σχετικών πληροφοριών από το Διαδίκτυο. Ας σημειωθεί ότι το Σχολείο έχει δημιουργήσει δική του Ιστοσελίδα στο Διαδίκτυο με αρκετά πλούσιο ενημερωτικό υλικό και άλλο υλικό, όπως είναι ο κατάλογος των αποφοίτων.
- 3) Ομάδα κατασκευής ερωτηματολογίων με σκοπό τη συλλογή πληροφοριών μέσω προσωπικών συνεντεύξεων.

Τα μέλη της κάθε ομάδας παρουσίαζαν τις ιδέες και την πρόοδο των εργασιών τους στα μέλη των υπόλοιπων ομάδων, έτσι ώστε όλοι να είναι ενήμεροι για τον κοινό σκοπό. Από αυτή την ενημέρωση προέκυπταν νέες ιδέες και προτάσεις, ελέγχονταν ενέργειες και βελτιώνονταν οι αρχικοί σχεδιασμοί.

Αναμενόμενα αποτελέσματα - Συμπεράσματα

Τα αναμενόμενα αποτελέσματα της συγκεκριμένης εφαρμογής του προγράμματος της ευέλικτης ζώνης είναι αυτά που διατυπώθηκαν στους σκοπούς και στους στόχους των δραστηριοτήτων. Επειδή η εφαρμογή του προγράμματος είχε μικρή διάρκεια - συγκριτικά με το σκοπό του - έξι δίωρα σχολικού προγράμματος, δεν ήταν δυνατόν να ολοκληρωθεί. Ορισμένες πλευρές του πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό, όπως ή δίωρη συνέντευξη με τον Κώστα Ζουράρι παλαιό μαθητή του Σχολείου μας, την οποία παρακολούθησαν όλοι οι μαθητές που συμμετείχαν στο πρόγραμμα. Ολοκληρώθηκε επίσης η συνέντευξη με παλαιό καθηγητή του Σχολείου, τον μαθηματικό κ. Δ. Παναγιωτόπουλο, αλλά ατυχώς τα μέλη της ομάδας συνεντεύξεων δεν ολοκλήρωσαν το βασικό στόχο τους που ήταν η συνέντευξη με τον πρώην διευθυντή του Σχολείου Ιωάννη Ξηροτύρη, λόγω του πρόσφατου θανάτου του. Τα μέλη της ομάδας έρευνας εντόπισαν τα αρχεία του Σχολείου και κατέγραψαν τη βασική βιβλιογραφία που αφορούσε ειδικά την ιστορία του Σχολείου, αλλά και την ιστορία της εκπαίδευσης στη Θεσσαλονίκη εκείνη την περίοδο.

Οι επιλεγμένοι εκπρόσωποι των ομάδων προετοιμάζονται για την παρουσίαση του θέματος με το οποίο ασχολούνται στην κοινή συνεδρίαση για το πρόγραμμα της ευέλικτης ζώνης στο Γυμνάσιο, η οποία υπολογίζουμε να πραγματοποιηθεί προς το τέλος του διδακτικού έτους.

Ως συντονιστές των συγκεκριμένων δραστηριοτήτων θεωρούμε ότι με την εμπλοκή στο πρόγραμμα, παρά τα επιμέρους μικροπροβλήματα, διδάσκοντες και μαθητές απόκτησαν μια αξιόλογη εμπειρία η οποία μπορεί να αξιοποιηθεί και στην επόμενη σχολική χρονιά, ώστε να φέρουμε σε πέρας το στόχο μας. Παράλληλα εκτιμούμε ότι η έρευνα και η μελέτη της ιστορίας του Σχολείου μας έχει ενδιαφέρον και εμπεριέχει σημαντικά παιδαγωγικά οφέλη.

Φωτό 2. Ο καθηγητής κ. Κώστας Ζουράρις απόφοιτος του σχολείου μας, συζητά με τους μαθητές για την παράδοση και την ιστορία του σχολείου μας.

1ο ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**Τάξη: Α΄ Τμήμα: 1ο****ΘΕΜΑ: «Η ισότητα ως μαθηματική έννοια»****Η ισότητα των φύλων στην ελληνική αρχαιότητα και στη νεοελληνική λογοτεχνία****Σχολικό έτος 2003-2004**

Διδάσκοντες: Δαμιανός Ανδρίτσος-μαθηματικός
Δημήτρης Κόκορης-φιλόλογος

Κριτήρια επιλογής του θέματος

Το ενδιαφέρον των μαθητών, η υποδομή των διδασκόντων, η δυνατότητα σφαιρικής αντιμετώπισης του θέματος, η ποικιλομορφία του θέματος, το οποίο είναι δυνατό να προσεγγιστεί από διάφορες «οπτικές γωνίες».

Σκοπός και Στόχοι

Η αυτενέργεια και η ανάπτυξη της κρίσης των παιδιών μέσα από τη σφαιρική προσέγγιση του θεματικού υλικού. Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν και να αισθανθούν -ξεκινώντας από τα μαθηματικά- ότι διαφορετικές οντότητες μπορούν να ισούνται ή να εξισώνονται, γεγονός που αντανακλάται ως έλλειψη, ως βίωμα αλλά και ως ζητούμενο και στην κοινωνική (αρχαία ελληνική κοινωνία) και στην πολιτιστική (νεοελληνική λογοτεχνία) ζωή.

Δραστηριότητες

Συγκρότηση ολιγομελών ομάδων εργασίας, επεξεργασία μαθηματικού, ιστορικού και λογοτεχνικού υλικού από τα παιδιά κάθε ομάδας με την καθοδήγηση των διδασκόντων, παραγωγή κειμένων και ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της εργασίας κάθε ομάδας σε όλη την τάξη.

Αναμενόμενα αποτελέσματα - Συμπεράσματα

Αναμένεται πραγμάτωση του σκοπού και των στόχων που προαναφέρονται. Τα παιδιά συμμετείχαν ενεργά και με ευχαρίστηση στη διαδικασία της «ευέλικτης ζώνης», γιατί τους δόθηκε δυνατότητα αυτενέργειας και προσωπικής έκφρασης, ενώ ήταν απαλλαγμένα και από το άγχος, που προκύπτει από την αναζήτηση υψηλής επίδοσης και ανάλογης προς αυτήν βαθμολογίας.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Roderick Beaton, *Εισαγωγή στη νεότερη ελληνική λογοτεχνία*, μετάφραση: Ευαγγελία Ζουργού-Μαριάννα Σπανάκη, Νεφέλη, Αθήνα, 1996 • Β. Δεληγιάννη-Σ. Ζιώγου (επιμέλεια), *Φύλο και Σχολική Πράξη*, Βάνιας, Θεσσαλονίκη, 1997 • Robert Flaceliere, *Ο δημόσιος και ιδιωτικός βίος των αρχαίων Ελλήνων*, μετάφραση: Γ.Δ. Βανδώρος, Παπαδήμας, Αθήνα, 1980 • Στέφανος Μπαλής, *Μαθηματικά και ποίηση. Από τον Αρχιμήδη στον Ελύτη*, Νησίδες, Σκόπελος, 2001 • Ι. Παρασκευόπουλος, Η. Μπεζεβέγκης, Ν. Γιαννίτσας, Α. Καραθανάση (επιμέλεια), *Διαφυλικές Σχέσεις*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 1995.

1ο ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Τάξη: Α΄ Τμήμα: 2ο

ΘΕΜΑ: «Ο Αθλητισμός στο Βυζάντιο»

Σχολικό έτος 2003-2004

Προσέγγιση του θέματος από ιστορικές και θεολογικές πηγές, υπό την επίβλεψη της Φιλολόγου Τσολακίδου Αικατερίνης και της θεολόγου Κωνσταντίνου ή Τέγου Στεργιάδου Ευανθίας. Η απήχηση του αθλητισμού στο χθες και το σήμερα, υπό την επίβλεψη του γυμναστή Αναστασιάδη Γεωργίου.

Κριτήρια επιλογής του θέματος

Η επικαιρότητα του θέματος λόγω των Ολυμπιακών Αγώνων στην Ελλάδα.

Σκοπός και Στόχοι

Η παρότρυνση του ενδιαφέροντος των μαθητών στο θεωρητικό και πρακτικό πλαίσιο του αθλητισμού από το παρελθόν στο παρόν.

Δραστηριότητες

Συγκρότηση ομάδων εργασίας για την επεξεργασία Βυζαντινών κειμένων, για την άντληση ιστορικών πληροφοριών, για την συγκέντρωση φωτογραφικού υλικού, επίσκεψη σε μουσεία και αθλητικές εγκαταστάσεις με σκοπό τη σύγκριση των αγωνισμάτων στο παρελθόν και το παρόν.

Αναμενόμενα αποτελέσματα - Συμπεράσματα

Συμμετοχή των μαθητών με ιδιαίτερο ενδιαφέρον διότι τους δόθηκε η δυνατότητα αυτενέργειας και κριτικής έκφρασης στα αθλητικά δρώμενα του σήμερα. Διατύπωση προσωπικών εμπειριών από συμμετοχή τους στα αθλήματα.

Επισκέψεις:

Αρχαιολογικό και Βυζαντινό Μουσείο, Αθλητικές Εγκαταστάσεις, Παρακολούθηση Αγώνων.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Βυζαντινά κείμενα από τον Φαίδωνα Κουκουλέ, Βυζαντινών βίος και πολιτισμός, τόμος 1 - 5, 1949 - 1952.
- Θεολογική προσέγγιση του θέματος από τους Πατέρες της Εκκλησίας, Μέγα Βασίλειο, Ιωάννη Χρυσόστομο.
- Λόγος εις τα Ολύμπια, Ολύμπια P.G. Patrologia Graeca, 85. 309-312, 342-344 κ.ε.
- Θ. Βαλσαμών, έκδ. Γ.Α. Ράλλης - Ποτλής: Σύνταγμα Θείων και Ιερών Κανόνων τομ. 1-5 Αθήνα 1852-1855.
- Τομή: Πληροφορίες από το Internet
- Εγκυκλοπαίδειες: Χάρη Πάτση, Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια, Britanica.

1ο ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**Τάξη: Β΄ Τμήμα: 2ο****ΘΕΜΑ: «Τα ποτάμια της Ελλάδος»****Σχολικό έτος 2003-2004**

Διδάσκοντες: Χαρίτου Ελένη - Φιλολόγος,
Τσαμπουλατίδου Βικτωρία - Πληροφορικός,
Πατρώνας Γεώργιος - Μουσικός,
Τογανίδης Τρύφων - Φυσικός.

Εξέταση του θέματος από την άποψη της Γεωγραφίας, με αναφορές στην Ελληνική Μυθολογία και την Ιστορία, την Λογοτεχνία, το Περιβάλλον και τη Μουσική.

Κριτήρια επιλογής του θέματος

Θέμα της Ύλης της Γεωγραφίας της Β΄ Γυμνασίου. Η δυνατότητα σφαιρικής αντιμετώπισης του θέματος και η προσέγγισή του από διάφορες οπτικές γωνίες.

Σκοπός και Στόχοι

Η αυτενέργεια και η ανάπτυξη της κρίσης των παιδιών μέσα από τη σφαιρική προσέγγιση του θεματικού κύκλου. Οι μαθητές ξεκινούν να γνωρίσουν την ελληνική υδρογραφία σε σχέση με το ανάγλυφο της χώρας και σε σχέση με τη μυθολογία, την ιστορία του τόπου και την λογοτεχνική μας έκφραση και παραγωγή. Καθώς και τη γνωριμία με τη μουσική επιμέλεια των τραγουδιών γενικά για τα ποτάμια. Να κατανοήσουν οι μαθητές την αλληλεπίδραση ενός φυσικού στοιχείου (το ποτάμι) με το υπόλοιπο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον και τα ερεθίσματα για πνευματική δημιουργία που προκαλεί στον άνθρωπο.

Δραστηριότητες

Για τον τομέα της Γεωγραφίας, χωρισμός του Τμήματος σε ολιγομελείς ομάδες που εξετάζουν το θέμα χωρισμένο στις ενότητες: γενικά χαρακτηριστικά των ποταμών της Ελλάδος, κυριότεροι ποταμοί ανά γεωγραφικές περιοχές με φωτογραφικό υλικό, στοιχεία από εγκυκλοπαίδειες με τελικό σκοπό μία παρουσίαση σε λογισμικό Power-Point. (Ενασχόληση των μαθητών στην αίθουσα της Πληροφορικής, εύρεση υλικού από ηλεκτρονικές εγκυκλοπαίδειες και το Διαδίκτυο). Για το Περιβάλλον, αναφορά στο θέμα της ύδρευσης της Θεσσαλονίκης από τον Αλιάκμονα με μία ομάδα μαθητών που θα ασχοληθεί ειδικότερα. Συγκρότηση ολιγομελών ομάδων εργασίας, για την επεξεργασία ιστορικού, λογοτεχνικού υλικού από τα παιδιά κάθε ομάδας με την καθοδήγηση του διδάσκοντος, παραγωγή γραπτού κειμένου και ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της εργασίας κάθε ομάδας σ' όλη την τάξη.

Μελοποίηση στίχων, εύρεση νέων ρυθμικών μοτίβων με κυρίαρχο στοιχείο τον ήχο της κίνησης του νερού.

Αναμενόμενα αποτελέσματα - Συμπεράσματα

Τα παιδιά συμμετείχαν ενεργά και με ευχαρίστηση στις διαδικασίες της ευέλικτης ζώνης γιατί τους δόθηκε η δυνατότητα αυτενέργειας και προσωπικής έκφρασης, ενώ ήταν απαλλαγμένα και από το άγχος της υψηλής επίδοσης και βαθμολογίας.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Ελληνική Μυθολογία, Εκδοτική Αθηνών Α.Ε. Τόμοι 1-5.
- Εγκυκλοπαίδεια Δομή.
- Μεγάλη Σοβιετική Εγκυκλοπαίδεια.
- Εγκυκλοπαίδεια Μπριτάνικα.
- Ηλεκτρονική Εγκυκλοπαίδεια Τομή.
- Ιστοσελίδες Διαδικτύου με θέματα για συγκεκριμένους ποταμούς.
- Σχολικό βιβλίο, Γεωγραφία Α΄ Γυμνασίου.
- Σχολικό βιβλίο, Γεωγραφία Β΄ Γυμνασίου.
- Πρώην σχολικό βιβλίο, Γεωλογία Α΄ Λυκείου.
- Πρακτικά συνεδρίων Ι.Γ.ΜΕ.

Λογοτεχνία

- Μυθιστόρημα, «Το πλατύ ποτάμι» Γιάννη Μπεράτη.
- Ποίημα, «Το κόκκινο ποτάμι» του Λάμπρου Πορφύρα, Άπαντα.
- Ποίημα, «Ένας γέροντας στην ακροποταμιά» του Γιώργου Σεφέρη αφιερωμένο στον Νάνη Παναγιωτόπουλο.
- Διήγημα, «Το ποτάμι» του Αντώνη Σαμαράκη από τη Συλλογή Διηγημάτων «Ζητείται ελπίς», 1954.
- Ποίημα, «Ο Οδυσσέας στο ποτάμι» του Τάκη Σινόπουλου.
- Μυθιστόρημα «Καλαμάς και Αχέροντας» Χριστόφορου Μηλιώνη, Εκδόσεις Κέδρος Α.Ε. 1990.

1ο ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**Τάξη: Β΄****ΘΕΜΑ: «Η σημασία του ελαιολάδου στη διατροφή και υγεία»
Ιστορικές, μυθολογικές και λογοτεχνικές αναφορές****Σχολικό έτος 2003-2004**

Υπεύθυνοι καθηγητές: Δεληγιάννη Σμαρούλα, γεωπόνος
Παπαργυρίου Αργύριος, φιλόλογος.

Στόχοι

- α) Οι αλλαγές που παρατηρούνται τις τελευταίες δεκαετίες στις διατροφικές συνήθειες των Ελλήνων και, ιδίως, των νέων επιβάλλουν ως επιτακτική την ανάγκη να ενημερωθούν ότι μαθητές για τη διατροφική αξία του ελαιολάδου και ενγένει της μεσογειακής δίαιτας, αντλώντας πληροφορίες από την επιστήμη της Γεωπονίας, αλλά και από την ελληνική παράδοση.
- β) Να μάθουν οι μαθητές να συνδυάζουν γνώσεις από διαφορετικούς επιστημονικούς κλάδους, να τις αξιολογούν και να τις συνθέτουν με τρόπο που να μπορούν να τις αξιοποιούν στη μετέπειτα ζωή τους.
- γ) Να μάθουν να αυτενεργούν, να συνεργάζονται σε ομάδες και να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες (πρακτικές ξένες προς το δασκαλοκεντρικό και βιβλιοκεντρικό χαρακτήρα του εκπαιδευτικού μας συστήματος).

Δραστηριότητες

Οι υπεύθυνοι καθηγητές εισάγουν τους μαθητές στο υπό πραγμάτευση θέμα και στη βασική βιβλιογραφία. Οι μαθητές εργάζονται χωρισμένοι σε ολιγομελείς ομάδες. Από κάθε ομάδα ζητείται να πλουτίσουν τις γνώσεις τους για το θέμα αντλώντας από όποια πηγή τους είναι πρόσφορη, να συνθέσουν και να καταγράψουν το υλικό που συγκέντρωσαν. Τα αποτελέσματα της εργασίας κάθε ομάδας ανακοινώνονται στην τάξη. Ο ρόλος των εκπαιδευτικών είναι κυρίως συμβουλευτικός.

Βιβλιογραφία

- Ν. & Μ. Ψιλάκη
- Η. Καστανάς, Ο πολιτισμός της ελιάς, Καρμάνωρ, Ηράκλειο 1999.
- Ε. Σφακιωτάκης, Μαθήματα ελαιοκομίας, 1984.
- Ελαιόλαδο και υγεία, Διεθνές Συμβούλιο Ελαιολάδου, Ισπανία, 1974.
- Ιστορία Ελληνικού Έθνους.

1ο ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Τάξη: Β΄ και Γ΄

ΘΕΜΑ: «Η δυναδικότητα ως μοντέλο ερμηνείας του κόσμου»**Σχολικό έτος 2003-2004**

Διδάσκοντες καθηγητές: Κουτά Κυριακή-Γαλλικών
Μαυραγάνη Ευθαλία- Διευθύντρια
Πάγκαλος Ιωάννης- Γερμανικών

Η δυναδικότητα ως μοντέλο ερμηνείας του κόσμου.

Η δυναδική σύλληψη των ανθρωπίνων σχέσεων (έρωτας- ζεύγος- φιλία) και οι αρχαιοελληνικές της ρίζες στο Συμπόσιο του Πλάτωνα. Μία απόπειρα δραματοποίησης.

Κριτήρια επιλογής του θέματος

Οι ανθρωπίνες σχέσεις αποτελούν θέμα ύψιστου ενδιαφέροντος για τους μαθητές, ιδιαίτερα της εφηβικής ηλικίας. Οι διδάσκοντες έχοντας εργαστεί πάνω σε αυτόν τον άξονα στα πλαίσια ευρωπαϊκού προγράμματος «Sokrates- Comenius» αποφάσισαν ν' αξιοποιήσουν την εμπειρία τους προτείνοντας μία ενδιαφέρουσα παραλλαγή του θέματος, η οποία αναπτύσσεται στα ελληνικά πολιτισμικά συμφραζόμενα.

Σκοπός και Στόχοι

Γνωριμία των παιδιών με το κείμενο του Πλάτωνα και κατανόησή του ως μυθικό μοντέλο ερμηνείας προβλημάτων, τα οποία απασχολούν τους ανθρώπους ως τις μέρες μας. Βιωματική σχέση των μαθητών με επιμέρους πτυχές του υπό ανάπτυξιν θέματος. Εξωτερίκευση συναισθημάτων μέσα από παιχνίδι ρόλων. Καλλιέργεια των πολιτιστικών και αισθητικών κριτηρίων των μαθητών, ανακάλυψη των δημιουργικών τους ικανοτήτων, αύξηση της αυτοπεποίθησής τους.

Δραστηριότητες

Συγκρότηση ολιγομελούς ομάδας μαθητών. Αρχικά ανάγνωση επιλεγμένων αποσπασμάτων του Συμποσίου και προβληματισμός πάνω στο κείμενο του Πλάτωνα. Προτάσεις για διασκευή του ώστε να μπορεί ν' αποτελέσει τη βάση θεατρικού δρώμενου. Σ' ένα δεύτερο στάδιο ασκήσεις εμπιστοσύνης, αυτοπεποίθησης, έκφρασης- θεατρικό παιχνίδι με κατεύθυνση τη δραματοποίηση σκηνών από τους μύθους του κειμένου. Σ' ένα τρίτο στάδιο εισαγωγή κίνησης, χορού, παντομίμας, μουσικής ώστε να αποδοθεί ολοκληρωμένα σε μορφή θεατρικού δρώμενου η κεντρική ιδέα, δηλαδή η αρχική δυναδική ενότητα των ανθρωπίνων όντων, ο χωρισμός τους ως τιμωρία για την υπεροψία τους κι έκτοτε η εκ νέου επιδίωξη της ενότητας και η αναζήτηση του «έτερου

ημίσεως». Το τελικό στάδιο θα μπορούσε να περιλαμβάνει ενδυματολογική και σκηνογραφική επιμέλεια με στόχο μία σύντομη θεατρική παράσταση στο τέλος της σχολικής χρονιάς (χωρίς αυτό ν' αποτελεί αυτοσκοπό).

Αναμενόμενα αποτελέσματα - Συμπεράσματα

Προσδοκάται η πραγμάτωση των στόχων οι οποίοι τέθηκαν (βλ. σημείο 5). Ακόμη, σημαντικό είναι να κατανοήσουν οι μαθητές ότι τα κλασικά κείμενα της αρχαίας γραμματείας μας περιγράφουν «αρχετυπικές» ανθρώπινες καταστάσεις και ως εκ τούτου παραμένουν επίκαιρα και ζωντανά έως τις μέρες μας. Μία τέτοια αντίληψη αποτρέπει την άκαμπτη και «μουσειακή» αντιμετώπιση των κειμένων κι επιτρέπει την μεταφορά τους στα καθ' ημάς, την επικαιροποίησή τους, τη διασκευή τους Μέσα από τις δραστηριότητες οι μαθητές μούνται σε μια τέτοια λογική και οικειοποιούνται τα κείμενα, μαθαίνουν να τ' αγαπούν. Μέσα από το θεατρικό παιχνίδι, πέραν των προαναφερθέντων (βλ. 5), αναπτύσσονται η ψυχοκινητική κι η εκφραστική ικανότητα των παιδιών με τις γνωστές ευεργετικές συνέπειες. Μακροπρόθεσμα τίθενται, επίσης, οι βάσεις για κατάκτηση ωριμότητας στις διαπροσωπικές σχέσεις.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Πλάτωνος, Συμπόσιον. Μετάφραση Ι. Συκουτρή, Εστία, Αθήνα 1992. Susan Pick, Πλάθοντας τη ζωή. Μτφ. Β. Παπαντωνοπούλου, Φυτράκης, Αθήνα 1997. Susan Fountain, Education for Conflict Resolution. A Training for Trainers Manual, UNICEF, Νέα Υόρκη 1997 (εγχειρίδιο για εκπαιδευτές, εκτός εμπορίου). Λάκης Κουρετζής, Το θεατρικό παιχνίδι, Καστανιώτης, Αθήνα 1991. Άλκησις, Το βιβλίο της δραματοποίησης, Εκδόσεις Άλκησις, Αθήνα 1989.

1ο ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Τάξη: Γ΄ Τμήμα: 1ο

**ΘΕΜΑ: «Άτομα με ειδικές ανάγκες: Το δικαίωμα στη διαφορά»
Στάση της ελληνικής και της αγγλικής πολιτείας / κοινωνίας**

Σχολικό έτος 2003-2004

Διδάσκοντες: Μαρία Περσείδου, Καθηγήτρια αγγλικών
Ασημίνα Καρρά, Φιλολόγος

Κριτήρια επιλογής του θέματος

- 2003: έτος αφιερωμένο σε άτομα με ειδικές ανάγκες.
- Επιστημονική κατάρτιση των διδασκόντων.
- Ενδιαφέρον των μαθητών για έρευνα και συμμετοχή.
- Πολύπλευρο θέμα που επιτρέπει τη σφαιρική προσέγγισή του από διάφορες ειδικότητες.

Σκοπός και Στόχοι

- Να ευαισθητοποιηθούν οι μαθητές. Να κατανοήσουν ότι σε μια κοινωνία οι πολίτες πρέπει να νιώθουν πως ανήκουν όλοι ανεξαιρέτως σ' αυτήν και ότι είναι σημαντικοί και αποδεκτοί από όλους, ανεξάρτητα από τις δυνατότητές τους.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι η συνεργασία, ο σεβασμός, η αλληλοκατανόηση και η αλληλοαποδοχή αποτελούν το θεμέλιο για την οικοδόμηση μιας σύγχρονης κοινωνίας που δίνει ίσες ευκαιρίες σε όλους τους πολίτες.
- Να κατανοήσουν οι μαθητές πως μια κοινωνία για όλους οικοδομείται πάνω σε σχολεία για όλους και αυτά χτίζονται πάνω στην αρχή των ίσων δικαιωμάτων.

Δραστηριότητες

- Προβολή της αγγλικής παραγωγής ταινίας «I'm Sam» και ταυτόχρονα καταγραφή από τους μαθητές σημείων σχετικών με το θέμα και σχολιασμός.
- Ερωτηματολόγιο σχετικό με το θέμα για προβληματισμό και συζήτηση.
- Συγκρότηση ολιγομελών ομάδων εργασίας, επεξεργασία σχετικού θεματικού υλικού στα αγγλικά για τα μέτρα της αγγλικής πολιτείας απέναντι στα άτομα αυτά, σύγκριση με την ελληνική πραγματικότητα.
- Παραγωγή κειμένων και ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της εργασίας κάθε ομάδας σε όλη την τάξη.
- Με την ίδια μεθοδολογία συζητήθηκαν τα διάφορα προβλήματα μάθησης και οι τρόποι αντιμετώπισής τους τόσο στο σχολικό περιβάλλον όσο και στην κοινωνία.
- Αναφορά στους Παραολυμπιακούς Αγώνες-Μαρτυρίες σύγχρονων αθλητών.

Αναμενόμενα αποτελέσματα - Συμπεράσματα

Πραγματοποίηση των σκοπών και στόχων που επιδιώχθηκαν.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Family Matters: The Impact of Learning Disabilities
- Social exclusion and the onset of disability
- «Αναπηρία τώρα», τεύχος 38, Ιανουάριος 2004
- Ανιχνεύοντας το Σήμα. Προετοιμάζουμε το Αύριο.
- Πολυθεματικό Βιβλίο Γυμνασίου για την Ευέλικτη Ζώνη Καινοτόμων Δράσεων.
- Οδηγός Σχεδίων Εργασίας Έργο: «Διεύρυνση της Ευέλικτης Ζώνης στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση»

1ο ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Τάξη: Γ΄ Τμήμα: 2ο

ΘΕΜΑ: «Σεισμοί - Ηφαιστεια. Μύθοι και πραγματικότητα»

Σχολικό έτος 2003-2004

Διδάσκοντες: Πολίτης Σάββας Φυσικός, Τσαγκούλη Χρυσούλα, Φιλολόγος.

Κριτήρια επιλογής του θέματος

Το ενδιαφέρον διδασκόντων και μαθητών με δεδομένο το γεγονός ότι η χώρα μας είναι μία από τις πλέον σεισμογενείς περιοχές του πλανήτη. Η δυνατότητα προσέγγισης και κατανόησης του θέματος σφαιρικά και η ποικιλομορφία του θέματος,

Σκοπός και Στόχοι

- a. Να κατανοήσουν οι μαθητές το μηχανισμό δημιουργίας των σεισμών και τις επιπτώσεις του στη κοινωνική και οικονομική ζωή του τόπου.
- b. Να ενημερωθούν οι μαθητές σχετικά με τις τελευταίες έρευνες σχετικά με τη πρόγνωση των σεισμών.
- c. Η ενημέρωση των παιδιών σχετικά με την αντισεισμική άμυνα
 - Να κατευθυνθεί η διδασκαλία προς μια ολιστική και διαθεματική προσέγγιση της γνώσης με ανακαλυπτικές, συμμετοχικές και βιοματικές μεθοδολογίες.
 - Να αναπτύξουν οι μαθητές πρωτοβουλία, να μάθουν να ερευνούν αναζητώντας υλικό από διάφορες πηγές
 - Να ενισχύσουν την κοινωνικότητά τους συμμετέχοντας σε ομάδες και υπακούοντας σε κανόνες. Να εκτιμήσουν την αξία της συνεργασίας και του διαλόγου.
 - Να εξοικειωθούν στην αναζήτηση πληροφοριών στον Η/Υ και το διαδίκτυο.

Δραστηριότητες

Συγκρότηση ομάδων, επεξεργασία με την καθοδήγηση των διδασκόντων, παραγωγή κειμένων και ανακοίνωση των αποτελεσμάτων των εργασιών κάθε ομάδας.

Αναμενόμενα αποτελέσματα - Συμπεράσματα

Να συμβάλλουμε στην προσπάθεια για απόκτηση αντισεισμικής συνείδησης και συμπεριφοράς προτείνοντας μέτρα αυτοπροστασίας που μπορούν να ληφθούν σε ατομικό και οικογενειακό επίπεδο.

Ενδεικτική βιβλιογραφία - Πηγές

- Αντισεισμική Προστασία Σχολείων, 1999. Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας & Δημοσίων Έργων
- Αντωνόπουλος Π., 1997. «Αντιμετώπιση καταστάσεων από φυσικές καταστροφές. Σεισμοί», Αθήνα 87 σελ.
- Ιωαννίδου Ε., 1997. «Το αλφαριθμητικό των σεισμών». Αθήνα.
- Παπαζάχος Β., 1993. «Εισαγωγή στη σεισμολογία», Θεσσαλονίκη, 382 σελ.
- Τσελέντης Α., 1997. «Σύγχρονη Σεισμολογία», Αθήνα.
- Χαμένη Ατλαντίδα.
- Γεωγραφία Α Γυμνασίου
- Γεωλογία Α΄ Λυκείου

ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

**ΘΕΜΑ: «Όπου πάμε, θάβρουμε πατρίδες και θα πλάσουμε,...,
όπου τόποι,... θα σπείρουμε μιαν Ελλάδα και μια νιότη»**

Σχολικό έτος 2003-2004

Συμμετοχή εκπαιδευτικών και μαθητών:

Στο πρόγραμμα συμμετέχουν 30 καθηγητές που αποτελούν την πλειοψηφία του αριθμού των καθηγητών της σχολικής μονάδας.

Όλοι οι μαθητές του σχολείου συμμετέχουν στο πρόγραμμα. Συνολικά 160 μαθητές από διαφορετικές χώρες. Ορισμένοι μαθητές δεν ομιλούν την ελληνική γλώσσα και πολλές τάξεις είναι συγκροτημένες ανάλογα με το επίπεδο γνώσης της ελληνικής γλώσσας των μαθητών.

Θεματική περιοχή:

Διαπολιτισμική προσέγγιση και η Ευρωπαϊκή διάσταση στην Ελληνική Εκπαίδευση

Σχέδιο εργασίας για την Ευέλικτη Ζώνη:

**«Όπου πάμε, θάβρουμε πατρίδες
και θα πλάσουμε,..., όπου τόποι,...
θα σπείρουμε μιαν Ελλάδα και μια νιότη»**

Κ. Παλαμά 12λογος του Γύφτου, λόγος Γ' Αγάπη

Κριτήρια επιλογής του θέματος

Οι εκπαιδευτικοί πρότειναν στους μαθητές θέματα που σχετίζονται με την αξιοποίηση της πολιτισμικής πολυμορφίας και της πολυγλωσσίας των μαθητών του σχολείου. Επιδίωξη της σχολικής κοινότητας είναι οι μαθητές να συνειδητοποιήσουν κοινά πολιτιστικά στοιχεία ανάμεσα στις διάφορες χώρες και να εξοικειωθούν σταδιακά, γλωσσικά και κοινωνικά με την ελληνική γλώσσα. Για το πρόγραμμα της Ευέλικτης Ζώνης μια ομάδα μαθητών αποτελεί μια τάξη του σχολείου. Λειτουργούν 12 τάξεις - ομάδες (Α1, Α2, Α3, Α4, Β1, Β2, Β3, Β4, Γ1, Γ2, Γ3, Γ4). Σ' αυτές τις τάξεις οι Καθηγητές δραστηριοποιούνται εκ περιτροπής στα πλαίσια ενός προγράμματος που έχει οριστεί μετά από συνεννόηση του Συλλόγου Διδασκόντων και της Διεύθυνσης του σχολείου. Το θέμα προέκυψε μετά από κοινή απόφαση μαθητών και Καθηγητών. Το πρόγραμμα υλοποιείται σε δέκα δίωρα και αφιερώνεται ένα δίωρο κάθε εβδομάδα, σε διαφορετική ημέρα και ώρα διδασκαλίας.

Στόχοι που τέθηκαν

- Η διαπολιτισμική προσέγγιση αποτελεί μια εκπαιδευτική παρέμβαση, προκειμένου να προαχθεί η αλληλοκατανόηση και επικοινωνία διαφορετικών εθνοπολιτισμικών και κοινωνικών ομάδων μαθητών/τριών.
- Στην κατανόηση της πολιτισμικής πολυμορφίας και των διαφορετικών κοινωνικών καταβολών στο σχολικό και ευρύτερο περιβάλλον
- Στην ενίσχυση της αντίληψης «όλοι διαφορετικοί όλοι ίσοι»

- Στην ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ των διαφορετικών ομάδων μαθητών/τριών
- Στη κοινωνική ενσωμάτωση των ξένων μαθητών /τριών με παράλληλη διατήρηση της ιδιαίτερης ταυτότητάς τους.
- Τον εμπλουτισμό της σχολικής κουλτούρας με στοιχεία από άλλα πολιτισμικά συστήματα.

Θέματα με τα οποία πρόκειται να ασχοληθούν οι μαθητές

A. Προσέγγιση του σχολικού περιβάλλοντος

- Ταυτότητες και ιδιαιτερότητες
- Διαφορές και ομοιότητες των πολιτισμών.

B. Προσέγγιση από μαρτυρίες για τις πατρίδες που αφήσαμε πίσω!

- Συνεντεύξεις.
- Περιγραφές - καταγραφές και συζητήσεις.
- Διάλεκτοι, διαφορές και ομοιότητες.

Γ. Κοινωνική προσέγγιση. Αχ! Πατρίδα μου γλυκιά!

- Ψάχνοντας τις ρίζες μας.
- Σχολείο και καθημερινή ζωή.
- Οικογένεια - σχολείο - κοινωνία - εργασία - εφηβεία.

Δ. Οικονομική προσέγγιση.

- Μετακίνηση λαών - μετανάστευση.

Ε. Πολιτιστική - Λαογραφική προσέγγιση- Πολιτιστική Κουζίνα!

- Θρησκευτικά και άλλα ήθη και έθιμα.
- Ιστορία τοπικών χορών και μουσικής.
- Διατροφικές συνήθειες.
- Ενδυμασία.
- Λογοτεχνία - Μύθοι και παραδόσεις.

ΣΤ. Περιβαλλοντική προσέγγιση

- Δίκτυα μετανάστευσης δια μέσου των μεγάλων ποταμών.
- Πατριδογνωσία.
- Μνημεία και χάρτες.

Z. Θεατρικό παιχνίδι.

- Θεατρικό έργο του Ε. Τριβιζά για τη ξενοφοβία και μετανάστευση.

Δραστηριότητες που αναπτύσσονται κατά τη διάρκεια του προγράμματος

Δραστηριότητες που αναπτύσσονται επικεντρώνονται σε ομαδικές συνεργασίες και συζητήσεις και ανταλλαγή απόψεων. Χρησιμοποιούνται λογοτεχνικά και ιστορικά κείμενα, ημερολόγια, χάρτες, φωτογραφίες, αναπαραστάσεις μνημείων ώστε να γίνει αναγνώριση των διαφορών και ομοιοτήτων των ανθρώπινων πολιτισμών. Οι Καθηγητές/τριες ξεκινάνε τη δραστηριότητα και παρεμβαίνουν όταν τους ζητηθεί ή όταν χρειάζεται να ενθαρρύνουν και να παρακινήσουν την ομάδα για άλλη δραστηριότητα. Σε άλλη περίπτωση γίνεται προσπάθεια δημιουργίας ενός πολυγλωσσικού λεξικού. Επίσης, γίνονται συζητήσεις με στόχο τη βιοματική προσέγγιση της πολυγλωσσίας και της πολυπολιτισμικότητας. Τέλος, παρουσιάζεται ένα κείμενο π.χ. για της χαμένες πατρίδες και ζητείται από τους μαθητές να αναζητήσουν λέξεις κλειδιά και να δημιουργήσουν ανά ομάδες τη δική τους ιστορία, εντείνοντας τη δημιουργικότητα και τη φαντασία. Οι τάξεις και ο χώρος του σχολείου είναι πολύ φτωχός. Τα εποπτικά μέσα είναι ελάχιστα και εκτός από τη χρήση των Η/Υ, όταν μπορούν να πάνε στην αίθουσα πληροφορικής, περιορίζονται σε φύλλα χαρτιού, μολύβια, μαρκαδόρους, φωτοτυπίες

από βιβλία ή ερωτηματολόγια, μιλιμετρικό χαρτί και φωτογραφική μηχανή. Το θεατρικό έργο και η μελέτη παραμυθιών του Ε. Τριβιζά βοηθάει στην εξάσκηση της γλώσσας και τη συνεργασία μεταξύ των μαθητών.

Υλικό που χρησιμοποιείται

Το εποπτικό υλικό, τα ερωτηματολόγια, οι κατευθύνσεις για δραστηριοτήτων, το φωτοτυπημένο υλικό (κείμενα προς συζήτηση, φωτογραφίες, χάρτες) προσφέρονται από τους Καθηγητές/τριες. Σ' αυτή την περίπτωση φαίνεται η προετοιμασία και ο συντονισμός των Καθηγητών. Όσο πιο πολύ έχουν συζητήσει και επεξεργαστεί τη δραστηριότητα τόσο πιο επιτυχής είναι η δραστηριότητα με τη συνεργασία των μαθητών. Υπάρχει ειδικό εκπαιδευτικό υλικό για ξένους μαθητές αλλά η συνεργασία, η αλληλοβοήθεια, η ομάδα βοηθάει τους μαθητές να ολοκληρώσουν τη δραστηριότητα με το ρυθμό τους.

Παιδαγωγικές προσεγγίσεις

Πλάγιες μέθοδοι διδασκαλίας, διερευνητικές δραστηριότητες (αναζήτηση, καταγραφή πληροφοριών, επεξεργασία δεδομένων) αναπαραστάσεων κοινωνικών γεγονότων (π.χ. μετανάστευση και οικογένεια), διάλογος και συζήτηση (διαλεκτικές αντιπαραθέσεις π.χ. στερεότυπα), δημιουργικότητα (π.χ. με δημιουργία ιστοριών, ζωγραφικής και χειροκατασκευών).

Η διαδικασία της μεθόδου εργασιών (project) ακολουθείται στο γενικό της πλαίσιο. Σ' αυτή τη φάση των δραστηριοτήτων οι μαθητές προετοιμάζουν το υλικό που θα αξιολογηθεί για να αποτελέσει το τελικό προϊόν.

Οι μαθητές συνεργάζονται και δημιουργούν εφόσον δοθούν πλήρεις και «καθαρές» οδηγίες από τον Καθηγητή/τρια. Όταν δοθεί το υλικό προς επεξεργασία, πολλοί μαθητές πάλι αναζητούν την καθοδήγηση από τον Καθηγητή/τρια. Γενικά, υπάρχει ένα θετικό κλίμα μεταξύ των μαθητών και εκπαιδευτικών. Επίσης, φαίνεται ότι οι μαθητές αισθάνονται ανασφάλεια και δύσκολα αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες διότι έχουν μάθει στο δασκαλοκεντρικό τρόπο μάθησης και η όλη διαδικασία παρουσιάζεται ως μια δραστηριότητα «που θα ξεφύγουν από τα συνήθη». Παράγουν υλικό, με καθοδήγηση και βοήθεια αλλά πολλές φορές δεν συμμετέχουν όλοι. Αν δεν επιλεγούν σωστά και οι κατάλληλες δραστηριότητες, οι ξένοι μαθητές, επειδή δεν τις καταλαβαίνουν, παραιτούνται πολύ εύκολα. Επίσης, υπάρχει το κλίμα της αδιαφορίας και της παραιτήσης λόγω της αίσθησης ότι «είμαστε δεύτερης κατηγορίας πολίτες».

Μεθοδολογικές προσεγγίσεις

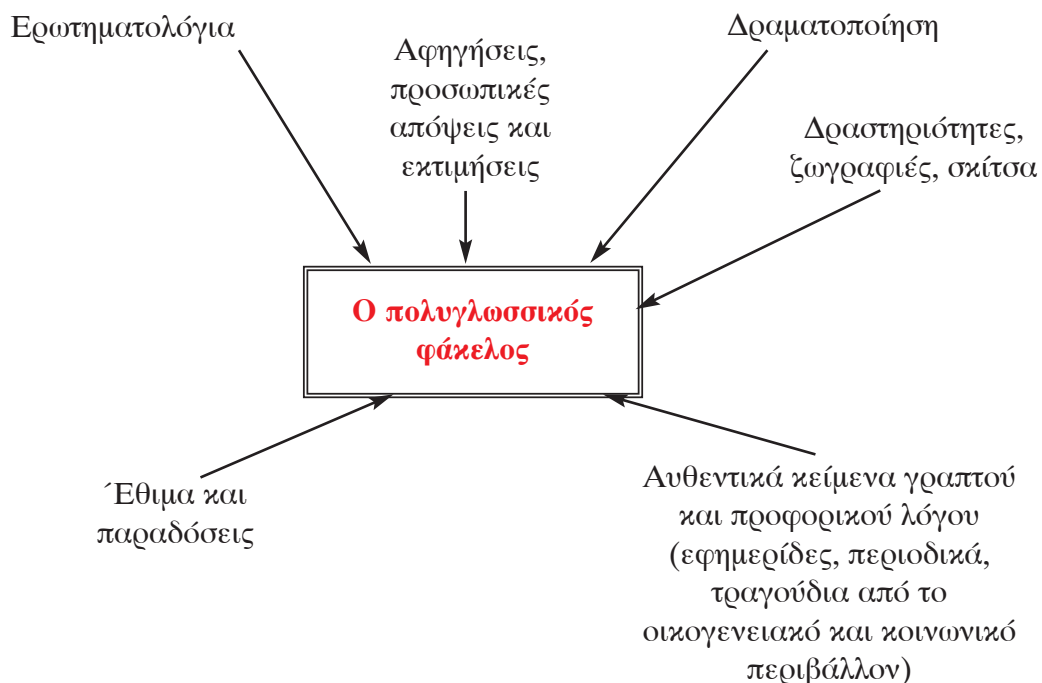
Ενισχύονται οι ομαδικές και συνεργατικές διαδικασίες. Ενισχύονται οι ομαδικές δραστηριότητες όπου ο Καθηγητής/τρια προσπαθεί να λειτουργεί ως βοηθός, υποστηρικτής, διαχειριστής των ομάδων και συντονιστής των δραστηριοτήτων. Καθηγητές και μαθητές γίνονται ερευνητές, προσπαθώντας να συνθέτουν και να επεξεργάζονται τις πληροφορίες, να μαθαίνουν φτιάχνοντας!

Αναμενόμενα αποτελέσματα - συμπεράσματα

Κάθε ομάδα εργάζεται για την ολοκλήρωση δραστηριοτήτων που σχετίζονται με βιωματικές εικαστικές αποδόσεις, γραφικές αναπαραστάσεις, δραματοποίηση, παιχνίδια ρόλων κ.λ.π. με σκοπό την απόκτηση νέας γνώσης και την εξοικείωση με την ελληνική γλώσσα. Δια μέσου της συνεργασίας επιχειρείται η διαπολιτισμική επικοινωνία που στηρίζεται στην άμβλυνση των κοινωνικών διακρίσεων και στην αξιοποίηση της διαφορετικότητας.

Στόχος των επιμέρους δραστηριοτήτων είναι η δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού υπό μορφή ενός «ηλεκτρονικού ομαδικού φακέλου» στον οποίο θα καταγράφεται η σταδιακή διαπολιτισμική συσχέτιση των μαθητών που προέρχονται από διαφορετικές χώρες.

4^ο δίωρο
 Θέμα: Μνημεία της χώρας μου

Λεξιλόγιο

Ελληνικά	Ρώσικα	Γεωργιανικά	Αρμένικα	Αλβανικά
εθνικός	национальн	ნაციონალ	հայրենասիր	qaciomalizem
βασιλιάς	царь	ფეოდალ	թագավոր	mbret
ηθοποιός	актер	მსახიობი	դերասան	aktor
θέατρο	театр	თეატრი	թատրոն	Teatër
μνηματογράφος	кинооператор	ფილმოპერატორი	հիւնթատրոն	Regjizor
λογοτέχνη	литература	ლიტერატურა	կարգ մը	Literaturë
ζωγραφική	живопись	ხატობა	նկարչություն	Vizatim
μουσείο	музей	მუზეუმი	թանգարան	Muze
μνημείο	памятник	მემორიალი	ուղիղ	Memorimë
παγούρι	бублик	ბუცი	լավաշ	Bota
ποίητής	поэт	პოეტი	պարբեր	Poet
παλατι	палаца	საპალატი	պալատ	Palat
παράσταση	спектакль	სპექტაკლი	դրամատիկական	Fillestar
βιογραφίες	биографии	ბიოგრაფია	բիւսնակներ	Shkrimtor
σκήνη	искусство	ხელოვნება	կարճեր	Jekmologji